

Irina De Knop (Anders) over verruiming euthanasiewet: "Wat lijden is voor een patiënt, mogen we niet laten invullen door artsen"

Kamerlid Irina De Knop (Anders), die begin deze regeerperiode al een wetsvoorstel indiende om de euthanasiewet uit te breiden naar dementie, is bang dat CD&V zoveel waarborgen wil inbouwen dat "bijna niemand" er een beroep op zal kunnen doen.

29 april 2026 om 23:59

Met een studievoormiddag in het Vlaams Parlement trok regeringspartij CD&V maandag het debat over euthanasie bij gevorderde dementie naar zich toe. Minister van Justitie Annelies Verlinden (CD&V) bevestigde dat ze werk maakt van een wetsuitbreiding in die zin, maar wil er geen timing op plakken. Het verontrust en frustreert Kamerlid Irina De Knop (Anders), die daar vanuit de oppositie al een wetsvoorstel over heeft ingediend: "Ik heb het wetsvoorstel hernomen dat we in de vorige regeerperiode hebben ingediend samen met Vooruit. De urgentie was er toen al, maar we hebben ons in slaap laten wiegen door verdragingsmanoeuvres van CD&V. Ik vrees dat zich nu eenzelfde scenario aan het ontplooiën is."

De minister heeft anders wel beloofd dat ze er werk van maakt.

"Ja, maar eerst beloofde ze een wetsvoorstel voor het zomerreces, en nu lijkt het alweer op de lange baan geschoven. CD&V'ers doen alsof ze nog van nul moeten beginnen. Maar ik heb het wetsvoorstel al in 2024 opnieuw ingediend, nog voor er een regering gevormd was. We hebben toen hoorzittingen afgedwongen, waarop experts, artsen en juristen uit alle hoeken zijn komen spreken."

"Ook de meeste sprekers op de studiedag van CD&V zijn daar aan het woord geweest. Daar is over gedebatteerd, en we hebben een hele reeks adviezen gevraagd, onder meer aan het Comité voor Bio-Ethiek. Vervolgens hebben we amendementen ingediend, om ons voorstel te verfijnen en juridisch werkbaar te maken. CD&V zegt altijd dat het zo ingewikkeld en complex is, maar er is dus al véél werk verzet, door ons en door het parlement."

Op welke punten verschilt uw wetsvoorstel van de krijtlijnen die CD&V maandag uittekende?

"Wij zijn het er niet mee eens dat een arts of een gespecialiseerd centrum móét helpen bij het opstellen van de wilsverklaring. Dat mag zeker wel, het moet mogelijk zijn. Idealiter bespreekt

een arts zo'n verklaring meermaals, zodat de patiënt ze kan verfijnen of hernieuwen. Hoe mooi zou het zijn als artsen hier proactief mee aan de slag zouden gaan. Maar het is niet aan de wetgever om zoiets te verplichten. Dan zou je op voorhand al een hoop mensen met dementie uitsluiten, die om welke reden dan ook misschien geen toegang hebben tot een arts."

De vrees van sommigen is dat mensen gaan denken dat het een recht is: als ze die wilsverklaring schrijven, komt het zeker in orde. Dat gaat druk zetten op artsen en weer tot misverstanden en discussies leiden.

"Bij de dienst burgerzaken melden zich wekelijks mensen die 'dat papier willen tekenen om euthanasie te krijgen als ze ooit dement worden'. Zeker na de euthanasie van Lode Deconinck (*bekend van Restaurant Misverstand, red.*), die aanklaagde dat hij er te snel moest uitstappen. Er leven nu dus ook al misverstanden. Wij willen in ieder geval dat een wetsuitbreiding euthanasie niet alleen bij dementie mogelijk zou maken maar ook bij andere vormen van verworven wilsonbekwaamheid, zoals na een beroerte of ongeval."

"Tegelijk begrijp ik dat artsen onder de nieuwe wetgeving een probleem zouden kunnen hebben met wilsverklaringen rond euthanasie die tien jaar oud zijn, van voor ze de patiënt kenden. In dat geval kan een arts nog altijd weigeren om de euthanasie uit te voeren. We stellen voor dat twee onafhankelijke artsen bijkomend advies geven, maar het hoeven geen specialisten te zijn, want bij mensen thuis of in een woonzorgcentrum zijn die niet zo vlot te vinden."

Waar staat u in de discussie over de 'vroegere ik', die een wilsverklaring schreef, en de 'huidige ik', die dementie heeft en dat misschien vergeten is?

“Voor ons is het de wilsbekwame persoon die bepaalt wat er gebeurt in latere omstandigheden, waarin ik mezelf verloren ben. Wanneer ik in een toestand beland zoals mijn tante, die al een hele tijd in bed blijft liggen, gevoed moet worden en haar ogen meer dicht heeft dan open, dan wil ik kunnen zeggen: zoiets wil ik later niet bij mezelf. En dan komen anderen misschien met het verhaal van het vrouwtje dat lachend in haar stoel zit, maar van veel zorgverleners hoor ik ook zeggen dat die vrouw niet elke dag zo gelukkig is.”

“Wij vinden het paternalistisch wanneer een arts dan zou zeggen dat hij het lijden niet kan invoelen. Trouwens, zichtbaar lijden, zoals CD&V voorstelt, wat is dat? Zijn dat enkel de mensen met dementie die agressief zijn en met hun uitwerpselen spelen? Wat lijden is voor de patiënt mogen we niet laten invullen door artsen.”

En als mensen daar nu zelf op voorhand twijfels over hebben?

“Wij voorzien ruimte voor het toevoegen van een vertrouwenspersoon in de wilsverklaring, zonder verplichting. CD&V wil ook de naasten en het zorgteam betrekken bij de beslissing om de euthanasie wel of niet uit te voeren, en dat gaat voor ons te ver. Wie vier kinderen heeft, weet dat die alle vier een andere mening kunnen hebben. Misschien wil je je kinderen die beslissing besparen? En wat als de directeur van een woonzorgcentrum neen zegt? Het begint toch altijd bij de beslissing van de patiënt zelf. Daarom stellen wij ook dat de wilsverklaring duidelijk en expliciet moet zijn. Bijvoorbeeld: ook als ik schijnbaar rustig in de zetel zit, vind ik dat volgens mijn mensbeeld toch mensonwaardig en wil ik euthanasie.”

Waarop hoopt u?

“Misschien moeten we dit momentum grijpen en het toch tot een stemming laten komen in het parlement. Ik zou wel eens willen zien of meerderheidspartij Vooruit, die ons wetsvoorstel ooit mee geschreven heeft, meer vertrouwen heeft in het ontwerp van minister Verlinden. Want ik vrees dat ze zoveel waarborgen en drempels zal inbouwen dat bijna niemand, of maar een heel kleine groep in aanmerking kan komen. Dan zitten we weer voor twintig jaar vast aan een slechte wet.”